

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Սանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Լ.Գ.Բաղդասարյան /Ս.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 17

«03» մայիս 2023 թ.

ՄՀ/բ 009 Անձի հոգեբանություն ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

Մասնագիտություն՝

031301.00.6 Պատմություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

031301.01.6 Պատմություն

Որակավորման աստիճան՝

Պատմության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Պատմություն

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը հեռակա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ պատմություն 4-րդ հեռակա երկրորդ
կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝

Հովսեփյան Նունե

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ nune.hovsepyan.68@ mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8.	Դասավանդման մեթոդներ
9.	Ուսումնառության մեթոդները
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
	12. 1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
	12. 2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
	12. 3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
	12. 4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում

14.	Գնահատում

14. 1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում

14. 2.	Հարցաշար

14. 3.	Գնահատման չափանիշներ

15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում.

«Անձի հոգեբանություն» դասընթացը կարևորվում է հոգեբանության և մանկավարժության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է 000000000 կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է.

- Անձի զարգացման օրինաչափությունների, փաստերի և մեխանիզմների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
- Անձի կառուցվածքային առանձնահատկությունների, Ես-ի համակարգային չափանիշների հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:
- Անձի զարգացման գործում ժառանգական և սոցիալական գործոնների համեմատելու և անձի տեսությունները վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից:
- Անձի կառուցվածքը բացահայտող մեթոդների և մեթոդիկաների կիրառման կարողությունների ձևավորում:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- Սովորեցնել հոգեբանության մեջ անձի զարգացման վերաբերյալ տեսական հիմքերը:
- Բացատրել մարդու անհատից անձ դառնալու օրինաչափությունները:
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել հետազոտություններ անձի պահանջմունքների, դրդապատճառների, ինքնագնահատման վերաբերյալ, և կատարել եզրահանգումներ ըստ ստացված արդյունքների:
- Սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել ժամանակակից տեսությունների հիմնական դրույթները, անձի հոգեբանության համատեքստում:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

«Անձի հոգեբանություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների ընդհանուր հոգեբանական գիտելիքները, վերլուծելու և համադրելու հմտությունների առկայությունը:

«Անձի հոգեբանության» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը ՄՀ/Բ 009 «Հոգեբանություն» մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Ընդհանուր հոգեբանություն», «Տարիքային հոգեբանություն», «Հոգեբանության պատմություն» դասընթացներից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը և /կամ կոմպետենցիաները/

«Անձի հոգեբանություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա անձի տեսությունների տեսական դրույթները,
2. իմանա անձի կառուցվածքայն առանձնահատկությունների ուսումնասիրման մեթոդական հիմքները
3. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
4. տիրապետի անձի ինքնագնահատականի, պահանջմունքների հիերարխիայի, վարքի և բարոյական նորմերի յուրացման հետազոտության մեթոդներին,
5. կարողանա անձի զարգացման օրինաչափությունների շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,

ԳԿ9 խնդիրների լուծում,

ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,

ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Գիտելիք

*անձի զարգացման հոգեբանության սահմանումը, խնդիրները, առարկան և մեթոդները

*անձի հոգեբանության կողմից լուծվող հիմնական խնդիրները, անձի հոգեբանության դերը հասարակական զարգացման և մանկավարժական գործունեության ոլորտում:

*անձի Ես-ի կառուցվածքը,

*գործունեության կառուցվածքը:

*մարդկային անձի զարգացման վերաբերյալ տեսությունների հիմնական դրույթները,

*տարբային փուլերում անձի զարգացման առանձնահատկությունները:

Հմտություն

- ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կիրառել ընդհանուր հոգեբանության հետազոտության մեթոդները,
- որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Կարողունակություն

*Անձի հոգեբանության առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին տիրապետել,

*Անձի գործունեության կառուցվածքի բացահայտման մեթոդների և մեթոդիկաները կիրառել տարբեր տարիքային խմբերի հետ աշխատելիս,

*Անձի պահանջմունքների, ինքնագնահատականի, Ես-կոնցեպցիայի վերաբերյալ փորձարարական ուսումնասիրությունների իրականացում:

«Աձի հոգեբանություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել հոգեբանի մասնագիտական գործունեության ընթացքում, կրթական հաստատություններում, ՀԿ-ներում և երեխաների զարգացման կենտրոններում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և հոգեբանության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		2 կրեդիտ/60 ժամ

Աշխատանքի տեսակը		Ժամաքանակ
Դասախոսություն		4
Գործնական աշխատանք		
Մեմինար պարապմունք		4
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք		52
Ընդամենը		60
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ստուգարք	

7. **Դասավանդման մեթոդներն են՝** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:
8. **Ուսումնառության մեթոդներն են՝** մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

9. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների¹.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապլունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Անձի հոգեբանության առարկան, խնդիրները: Անձի ուսումնասիրման առանձնահատկությունները: Անձի ուսումնասիրման հոգեբանական մեթոդները և մեթոդիկաները: Անհատ, անձ, անհատականություն հասկացությունները:	2	2			10
2.	Անձի զարգացման հիմքերն ու շարժիչ ուժերն ըստ տեսությունների: Անձի զարգացման ճգնաժամերը (Է.Էրիկսոն) : Անձի Ես-կոնցեպցիա: Ինքնագիտակցություն և ինքնագնահատական:	2	2			
ԸՆԴԱՍԵՆԸ		4	4			18

10. Ուսումնասմեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Հոգեվերլուծություն (ուս. ձեռնարկ) Վ. Միքայելյան	2007
2.	Психология личности под. Ред. Д.Я Райгородский	2002
3	Теории личности Л.Хьюэлл, Д. Зиглер	2007
4	Бернс Р. Развития Я-концепции и воспитание.	1992
5	Поливанова К.Н. психология возрастных кризисов	2000

Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Նալչաջյան Ա.Ա., Հոգեբանության հիմունքներ	1995
2.	Чикер В.А. 18 программ тренингов ,социально-психологически помощь личности	2011
3	Введение в психоанализ: лекции Фрейд З.	2003
4.	Эриксон Э. Идентичность: юность, кризис.	1996
5.	Кон И.С. Ребенок и общество.	1999
6.	Валлон А. Психическое развитие ребенка.	2001

Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	https://ro.wikipedia.org/wiki/Psihologie_experiment	
2.	https://books.google.am/books	
3.	https://www.pinterest.com/amp/irinacolesnic1989/psihologia/	
4.	https://www.youtube.com/watch?v=nOFgea_wtKM	

11. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

11.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ²
1.	<i>Անձի հոգեբանության առարկան, խնդիրները: Անձի ուսումնասիրման առանձնահատկությունները: Անձի ուսումնասիրման հոգեբանական մեթոդները և</i>	Անձի հոգեբանության առաջացման հիմքերը: Մարդկային անձի ֆենեմոնի բացահայտումը, անձի զարգացման օրինաչափությունների և մեխանիզմների առանձնահատկությունները: Մեթոդների նկարագրումը, կիրառման	2	Նալչաջյան Ա.Ա., Հոգեբանության հիմունքներ Психология личности под. Ред. Д.Я Райгородский

	<i>մեթոդիկաները:</i>	սկզբունքները:		
2.	<i>Անձի զարգացման հիմքերն ու շարժիչ ուժերն ըստ տեսությունների: Հոգեվերլուծություն, բիհեյվիորիզմ, հումանիստական տեսություններ:</i>	19-20-րդ դարերի հայտնի հոգեբանական տեսությունները: Հոգեվերլուծություն կամ Ֆրեյդիզմ: Կ. Յունգ: Ա. Ադլեր: Կ. Հորնի, Ս. Մալիվյեն: Է.Ֆրոմ: Բիհեյվիորիզմի, նեոբիհեյվիորիզմի և սոցիալական ուսուցման տեսության դրույթները: Ու.Ջեյմս, Ա.Բանդուրա: Մարդասիրական տեսություններ՝ Կ.Ռոջերս, Ա. Մասլոու, Գ.Օլպոտ:	2	Теории личности Л.Хьелл, Д. Зиглер Введение в психоанализ: лекции Фрейд З. Հոգեվերլուծություն (ուս. ձեռնարկ) Վ. Միքայելյան
3	<i>Անհատ, անձ, անհատականություն հասկացությունները:</i>	Անհատը, որպես կենսաբանական էակ և ժառանգական հատկությունների ամբողջական համակարգ: Անձնավորությունը, որպես սոցիալական հարաբերությունների սուբյեկտ և անհատականությունը, որպես սոցիալական արժեքներ, սոցիալական դերերի և դիրքի կրող:	2	Психология личности под. Ред. Д.Я Райгородский
4	<i>Անձի սոցիալականացումը և ժառանգականությունը, որպես անձի զարգացման շարժիչ ուժ և պայման:</i>	Սոցիալականացում հասկացությունը հոգեբանության մեջ: Սոցիալականացման փուլերը ըստ Ա.Անանի: Միջավայրի գործոնների դերը երեխայի անձի զարգացման գործում, սոցիալականացման	2	Психология личности под. Ред. Д.Я Райгородский

		գործընթացից դուրս մնացած երեխաների անձի զարգացման հիմնախնդիրները: Ժառանգականության սահմանումը: Ժառանգականության դերը անձի զարգավման գործում:		
5	<i>Անձի պահանջումները և դրդապատճառները, դրդապատճառների հիերարխիա: Ա. Մասլոուի պահանջումներին համաստորադաս բուրգը:</i>	Պահանջումների տեսակների բնութագիրը: Պահանջումների բավարարումը և անձի զարգացումը: Հետաքրքրությունները, նպատակները և երազանքները, որպես գիտակցված դրդապատճառներ: Հոգեբանական պահանջումներ: Դրդապատճառների տեսակները: Գիտակցված և չգիտակցված դրդապատճառների բնութագիրը: Պահանջումների հիերարխիան:	2	Նալչաջյան Ա.Ա., Հոգեբանության հիմունքներ
6	<i>Անձի Ես-կոնցեպցիա: Ինքնագիտակցություն և ինքնագնահատական:</i>	Ինքնագիտակցության կամ Ես-կոնցեպցիայի կառուցվածքը, զարգացման առանձնահատկությունները: Ինքնագնահատականի ձևավորումը: Միջավայրի ազդեցությունը ինքնագնահատականի վրա: Ինքնագնահատականի չափման մեթոդները:	2	Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание.
7	<i>Մարդը որպես գործունեության տեսակների (խաղ, ուսուցում,</i>	Գործունեության, որպես անձի ակտիվության սահմանում, տեսակների		Նալչաջյան Ա.Ա., Հոգեբանության հիմունքներ

	<i>աշխատանք) սուբյեկտ: Անձի զարգացումը և առաջատար գործունեության տեսակները:</i>	բնութագրում: Առաջատար գործունեության տեսության վերլուծություն (Էլկոնին, Դրագունով Բոժովիչ): Գործունեության և անձի զարգացման միջև կապի բացահայտում:		
8	<i>Անձի բարոյական զարգացման փուլերը ըստ՝ Լ. Կոլբերգի :</i>	Լ. Կոլբերգի գիտափորձերը և բարոյական խնդիր-երկընտրանքների լուծման արդյունքների վերլուծությունը, անձի բարոյական զարգացման մակարդակների դասակարգումը: Կոգնիտիվ զարգացման և անձի բարոյական զարգացման միջև կապերի բացահայտում:		Նալչաջյան Ա.Ա., Հոգեբանության հիմունքներ
9	<i>Անձի զարգացման ճգնաժամային փուլերը (Է. Էրիկսոն)</i>	Հոգեվերլուծական դպրոցի ներկայացուցիչ Էրիկսոնի կողմից անձի ճգնաժամային փուլերի դասակարգումը: Ճգնաժամի էությունը, տարիքային փուլերում ճգնաժամերի հիմքում ընկած կոնֆլիկտների էությունը և անձի հոգեբանական առանձնահատկությունները:	2	Теории личности Л.Хьелл, Д. Зиглер Эриксон Э. Идентичность: юность, кризис.
10	<i>Անձի զարգացման առանձնահատկությունները տարիքային տարբեր փուլերում, հոգեբանական նորագոյացությունները և տարիքային ճգնաժամները:</i>	Մանկիկային փուլում անձի զարգացման հիմնական նախադրյալները: Մանկիկի պահանջմունքները և հուզական կապը մեծահասակների հետ: Ն/դ տարիքի առաջատար	2	Психология личности под. Ред. Д.Я Райгородский Кон И.С. Ребенок и общество. Валлон А. Психическое развитие ребенка.

		<p>գործունեության՝ խաղի ազդեցությունը անձի և վարքի ձևավորման վրա:</p> <p>Կրտսեր դպրոցական փուլի նորագոյացություններով և առաջատար գործունեությամբ պայմանավորված անձնային փոփոխությունները: Կրտսեր դպրոցականի անձի վրա ուսումնական գործունեության դերը:</p> <p>Դեռահասի անձի զարգացման առանձնահատկությունները, տարիքի ճգնաժամի էությունը: Պատանեկության փուլում անձի ուղղվածությունը, մասնագիտական կողմնորոշման հիմնախնդիրը:</p>		
--	--	--	--	--

11.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ³
1	Անձի հոգեբանության առարկան, խնդիրները: Անձի ուսումնասիրման	Անձի հոգեբանության առաջացման հիմքերը: Մարդկային անձի	2	Գործնական խնդիրների լուծում,	Նալչաջյան Ա.Ա., Հոգեբանության հիմունքներ Психология личности под. Ред. Д.Я

	առանձնահատկությունները: Անձի ուսումնասիրման հոգեբանական մեթոդները և մեթոդիկաները:	Ֆենեմոնի բացահայտումը, անձի զարգացման օրինաչափությունների և մեխանիզմների առանձնահատկությունները: Մեթոդների նկարագրումը, կիրառման սկզբունքները:		առաջադրանքների իրականացում: տրված հարցերի պատասխանների ներկայացում:	Райгородский https://books.google.am/books
2	<i>Անձի զարգացման հիմքերն ու շարժիչ ուժերն ըստ տեսությունների: Հոգեվերլուծություն, բիհեյվիորիզմ, հումանիստական տեսություններ:</i>	19-20-րդ դարերի հայտնի հոգեբանական տեսությունները: Հոգեվերլուծություն կամ Ֆրեյդիզմ: Կ. Յունգ: Ա. Ադլեր: Կ. Հորնի, Ս. Սալիվյեն: Է. Ֆրոմ: Բիհեյվիորիզմի, նեոբիհեյվիորիզմի և սոցիալական ուսուցման տեսության դրույթները: Ու. Ջեյմս, Ա. Բանդուրա: Մարդասիրական տեսություններ՝ Կ. Ռոջերս, Ա. Մալոու, Գ. Օլպոտ:	4	Գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների իրականացում: տրված հարցերի պատասխանների ներկայացում:	Теории личности Л.Хьелл, Д. Зиглер Հոգեվերլուծություն (ուս. ձեռնարկ) Վ. Միքայելյան
3	<i>Անհատ, անձ, անհատականություն</i>	Անհատը, որպես կենսաբանական էակ և	2	Ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝	Психология личности под. Ред. Д.Я Райгородский

	<p><i>հասկացությունները:</i></p>	<p>Ժառանգական հատկությունների ամբողջական համակարգ: Անձնավորությունը, որպես սոցիալական հարաբերությունների սուբյեկտ և անհատականությունը, որպես սոցիալական արժեքներ, սոցիալական դերերի և դիրքի կրող:</p>		<p>տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում:</p>	
<p>4</p>	<p><i>Անձի սոցիալականացումը և ժառանգականությունը, որպես անձի զարգացման շարժիչ ուժ և պայման:</i></p>	<p>Սոցիալականացում հասկացությունը հոգեբանության մեջ: Սոցիալականացման փուլերը ըստ Ա.Անանևի: Միջավայրի գործոնների դերը երեխայի անձի զարգացման գործում, սոցիալականացման գործընթացից դուրս մնացած երեխաների անձի զարգացման հիմնախնդիրները: Ժառանգականության սահմանումը: Ժառանգականության դերը անձի զարգացման գործում:</p>	<p>2</p>	<p>Գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով խմբային աշխատանք:</p>	<p>https://www.youtube.com/watch</p> <p>Նալչաջյան Ա.Ա., Հոգեբանության հիմունքներ</p> <p>Психология личности под. Ред. Д.Я Райгородский</p>

11.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

Խ/Խ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ⁴	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ⁵
1.	<p>Հոգեվերլուծություն կամ Ֆրեյդիզմ: Կ. Յունգ: Ա. Ադլեր: Կ. Հորնի, Ս. Սալիվան: Է. Ֆրոմ:</p> <p>Բիհեյվիորիզմի, նեոբիհեյվիորիզմի և սոցիալական ուսուցման տեսության դրույթները: Ու. Ջեյմս, Ա. Բանդուրա:</p> <p>Մարդասիրական տեսություններ՝ Կ. Ռոջերս, Ա. Մասլոու, Գ. Օլպոտ:</p>	<p>Անձի հոգեբանական տեսությունների հիմնական դրույթները:</p>	<p><u>Ռեֆերատ</u> ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):</p> <p><u>Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում</u> տեղեկատվական տեխնոլոգիաները օգտագործվել անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:</p>	Սեպտեմբեր	ստուգարք	<p>Теории личности Л.Хьелл, Д. Зиглер</p>

2.	<p>Հոգեվերլուծական դպրոցի ներկայացուցիչ Էրիկսոնի կողմից անձի ճգնաժամային փուլերի դասակարգումը: Ճգնաժամի էությունը, տարիքային փուլերում ճգնաժամերի հիմքում ընկած կոնֆլիկտների էությունը և անձի հոգեբանական առանձնահատկությունները:</p>	<p>Անձի զարգացման ճգնաժամային փուլերը</p>	<p><u>Կրթ սեղան</u> – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:</p>	<p>Հոկտեմբեր</p>	<p>ստուգարք</p>	<p>Эриксон Э. Идентичность: юность, кризис.</p>

3.	<p>Մանկիկային փուլում անձի զարգացման հիմնական նախադրյալները: Ն/դ տարիքի առաջատար գործունեության՝ խաղի ազդեցությունը անձի և վարքի ձևավորման վրա:</p> <p>Կրտսեր դպրոցական փուլի նորագոյացություններով և առաջատար գործունեությամբ պայմանավորված անձնային փոփոխությունները:</p> <p>Դեռահասի անձի զարգացման առանձնահատկությունները, տարիքի ճգնաժամի էությունը: Պատանեկության փուլում անձի ուղղվածությունը, մասնագիտական կողմնորոշման հիմնախնդիրը:</p>	<p>Տարիքային փուլերում անձի զարգացման նախադրյալները և շարժիչ ուժերը</p>	<p><u>Հարցի նախապատրաստման մոդել</u> –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը:</p>	Նոյեմբեր	ստուգարք	<p>Кон И.С. Ребенок и общество.</p> <p>Валлон А. Психическое развитие ребенка.</p>
----	--	---	---	----------	----------	--

4	Գործունեության, որպես անձի ակտիվության սահմանում, տեսակների բնութագրում: Առաջատար գործունեության տեսության վերլուծություն (Էլկոնին, Դրագունով Բոժովիչ): Գործունեության և անձի զարգացման միջև կապի բացահայտում:		Զեկույց – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:	Դեկտեմբեր	ստուգարք	Психология личности под. Ред. Д.Я Райгородский
---	---	--	---	-----------	----------	--

12. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում⁶

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)՝ կլոր սեղաններ կազմակերպելու անհրաժեշտ կահավորմամբ
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Մարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	Համակարգչային ծրագրեր
Այլ	

13. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի⁷:

13.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

13.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով, ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների

գնահատումների արդյունքներով:

13.3. Գնահատման չափանիշները⁸:

- Տեսական գիտելիքները ստուգելու նպատակով երկու գրավոր ստուգում, յուրաքանչյուրի համար առավելագույնը 10 միավոր:
- Գործնական աշխատանքները՝ երկուական, յուրաքանչյուրի համար առավելագույնը 20 միավոր :
- Մեմինար պարապմունքները:
- Լաբորատոր աշխատանքները. . . . :
- Ինքնուրույն աշխատանքը եկուական, յուրաքանչյուրի համար առավելագույնը 10 միավոր :

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝

031301.00.6 Պատմություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ .

031301.01.6 Պատմություն

Որակավորման աստիճան՝

Պատմության բակալավր _____

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ 009 Անձի հոգեբանություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	8	Դասախոսություն	4
			Մեմինար	4
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	52		
Ընդամենը	60			
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Անձի զարգացման օրինաչափությունների, փաստերի և մեխանիզմների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին: ▪ Անձի կառուցվածքային առանձնահատկությունների, Ես-ի համակարգային չափանիշների հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ: ▪ Անձի զարգացման գործում ժառանգական և սոցիալական գործոնների համեմատելու և անձի տեսությունները վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից: ▪ Անձի կառուցվածքը բացահայտող մեթոդների և մեթոդիկաների կիրառման կարողությունների ձևավորում: 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <p>*անձի զարգացման հոգեբանության սահմանումը, խնդիրները, առարկան և մեթոդները</p> <p>*անձի հոգեբանության կողմից լուծվող հիմնական խնդիրները,</p>			

	<p>անձի հոգեբանության դերը հասարակական զարգացման և մանկավարժական գործունեության ոլորտում:</p> <p>*անձի Ես-ի կառուցվածքը,</p> <p>*գործունեության կառուցվածքը:</p> <p>*մարդկային անձի զարգացման վերաբերյալ տեսությունների հիմնական դրույթները,</p> <p>*տարբային փուլերում անձի զարգացման առանձնահատկությունները:</p> <p><i>Հմտություն</i></p> <p>*համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը,</p> <p>_ հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները,</p> <p>* կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,</p> <p>_ ցուցաբերել ուսումնասիրման ոլորտում հետազոտությունների որակի իմացություն,</p> <p>* հասկանալ գիտական տեսությունների ստուգման փորձարարական և դիտարկիչ միջոցների արդյունքերը:</p> <p><i>Կարողունակություն</i></p> <p>*գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,</p> <p>*հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,</p> <p>*մշտապես սովորելու, նորի կիրառման ունակություն,</p> <p>*ինքնուրույն աշխատելու ունակություն:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1` Անձի հոգեբանության առարկան, խնդիրները: Անձի ուսումնասիրման առանձնահատկությունները: Թեմա 2 Անձի</p>

	<p>զարգացման հմքերն ու շարժիչ ուժերն ըստ տեսությունների: Հոգեվերլուծություն, բիհեյվիորիզմ հումանիստական տեսություններ:</p> <p>Թեմա 3` <<Համակարգ-գործունեություն>>մոտեցման սկզբունքները անձի հոգեբանության ուսումնասիրման համատեքստում: Թեմա 4 Անձի սոցիալականացումը և ժառանգականությունը որպես անձի զարգացման շարժիչ ուժ և պայման: Թեմա 5` Անձի պահանջումներ և դրդապատճառներ, դրդապատճառների հիերարխիա: Թեմա 6` Անձի Ես-կոնցեպցիա: Ինքնագիտակցություն և ինքնագնահատական: Թեմա 7` Մարդը որպես անհատ, անձ և անհատականություն: Թեմա 8` Անձի բարոյական զարգացման փուլերը ըստ` Լ.Կոլբերգի գիտափորձերի: Թեմա 9` Անձի ուսումնասիրման հոգեբանական մեթոդները և մեթոդիկաները: Թեմա 10` Անձի զարգացման առանձնահատկությունները տարիքային տարբեր փուլերում:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատման չափանիշները</p> <p>*դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,</p> <p>*Տեսական գիտելիքները ստուգելու նպատակով երկու գրավոր ստուգում, յուրաքանչյուրի համար առավելագույնը 10 միավոր:</p> <p>*Գործնական աշխատանքները՝ երկուական, յուրաքանչյուրի համար առավելագույնը 20 միավոր :</p> <p>*Ինքնուրույն աշխատանքը եկուական, յուրաքանչյուրի համար առավելագույնը 10 միավոր :</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Նալչաջյան Ա.Ա., Հոգեբանության հիմունքներ 2. «Ընդնահուր հոգեբանություն» 3. Психология личности под. Ред. Д.Я Райгородский 4. Теории личности Л.Хьелл, Д. Зиглер <p>Լրացուցիչ</p> <p>Кон И.С. Ребенок и общество.</p> <p>Валлон А. Психическое развитие ребенка.</p>

--	--

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ 009 Անձի հոգեբանություն
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1 կիսամյակ

Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	14	Դասախոսություն	6
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	16		
	Ընդամենը	30		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը				
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <p>*անձի զարգացման հոգեբանության սահմանումը, խնդիրները, առարկան և մեթոդները</p> <p>*անձի հոգեբանության կողմից լուծվող հիմնական խնդիրները,</p> <p>անձի հոգեբանության դերը հասարակական զարգացման և մանկավարժական գործունեության ոլորտում:</p> <p>*անձի Ես-ի կառուցվածքը,</p> <p>*գործունեության կառուցվածքը:</p> <p>*մարդկային անձի զարգացման վերաբերյալ տեսությունների հիմնական դրույթները,</p> <p>*տարբային փուլերում անձի զարգացման առանձնահատկությունները:</p> <p><i>Հմտություն</i></p> <p>*համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը,</p> <p>* հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության</p>			

	<p>տեսությունների զարգացման մեթոդները,</p> <ul style="list-style-type: none"> * կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները, * ցուցաբերել ուսումնասիրման ոլորտում հետազոտությունների որակի իմացություն, * հասկանալ գիտական տեսությունների ստուգման փորձարարական և դիտարկիչ միջոցների արդյունքերը: <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> *գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն, *հետազոտություններ կատարելու ունակություններ, *մշտապես սովորելու, նորի կիրառման ունակություն, *ինքնուրույն աշխատելու ունակություն: <p style="text-align: center;">•</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1` Անձի հոգեբանության առարկան, խնդիրները: Անձի ուսումնասիրման առանձնահատկությունները: Թեմա 2 Անձի զարգացման հմքերն ու շարժիչ ուժերն ըստ տեսությունների: Հոգեվերլուծություն, բիհեյվիորիզմ հումանիստական տեսություններ: Թեմա 3` <<Համակարգ-գործունեություն>>մոտեցման սկզբունքները անձի հոգեբանության ուսումնասիրման համատեքստում: Թեմա 4 Անձի սոցիալականացումը և ժառանգականությունը որպես անձի զարգացման շարժիչ ուժ և պայման: Թեմա 5` Անձի պահանջումքներ և դրդապատճառներ, դրդապատճառների հիերարխիա: Թեմա 6` Անձի Ես-կոնցեպցիա: Ինքնագիտակցություն և ինքնագնահատական: Թեմա 7` Մարդը որպես անհատ, անձ և անհատականություն: Թեմա 8` Անձի բարոյական զարգացման փուլերը ըստ` Լ.Կոլբերգի գիտափորձերի: Թեմա 9` Անձի ուսումնասիրման հոգեբանական մեթոդները և մեթոդիկաները: Թեմա 10` Անձի զարգացման առանձնահատկությունները տարիքային տարբեր փուլերում:</p>

<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատման չափանիշները</p> <p>*Պատերիին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,</p> <p>*Տեսական գիտելիքները ստուգելու նպատակով երկու գրավոր ստուգում, յուրաքանչյուրի համար առավելագույնը 10 միավոր:</p> <p>*Գործնական աշխատանքները՝ երկուական, յուրաքանչյուրի համար առավելագույնը 20 միավոր :</p> <p>*Ինքնուրույն աշխատանքը եկուական, յուրաքանչյուրի համար առավելագույնը 10 միավոր :</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Նալչաջյան Ա.Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Երևան, 1997: 6. «Ընդնահուր հոգեբանություն» 7. . Психология личности под. Ред. Д.Я Райгородский 2002 8. еории личности Л.Хьелл, Д. Зиглер 2007 <p>Լրացուցիչ</p> <p>Кон И.С. Ребенок и общество.</p> <p>Валлон А. Психическое развитие ребенка.</p> <p>Бернс Р. Развития Я-концепции и воспитание.</p>